

Harsem retter nytt storsleggeslag mot riksadvokat Aulies tendensiøse redegjørelse til Stortinget

Aulie er den siste som burde blitt overdratt vervet å granske kritikken mot rettsoppgjøret

Som rikspolisjef fikk han instruks fra London som åpenbart synes at han burde ansees ansvarlig for de fleste overgrep, sier Harsem i sin nye bok

Generalkonsul P. Harsem har utgitt en ny bok. Boken har fått titelen: «TIL STORTINGET! En protest mot riksadvokat Aulies redegjørelse vedrørende granskingen av angrepene på rettsoppgjøret inntatt i St. mel. nr. 64 (1950).

«Rettsoppgjørets svarte flekker»

Og det kan sies uten overdrivelse: Harsem har funnet mange «svarte flekker» — flekker som hverken Gundersen, Aulie eller Dorenfeldt vil være istand til å vaske av.

Harsem kommer med nye beviser mot menn som aktivt har deltatt i rettsoppgjøret — beviser som burde ha fått følger for vedkommende, men intet er blitt gjort. Harsem kommer med nye opplysninger bl. a. om riksadvokat Aulie — opplysninger som setter denne mann i et noe merkelig lys.

Boken som er på 200 sider er et protesterende storsleggeslag mot alle løgnene, fortløpsene og forvrengningene som de ledende innen rettsoppgjøret har satt i sving.

I forordet til boken sier Harsem: «Justisminister Gundersen har uttalt at rettsoppgjøret kun har noen få svarte flekker.

Det er som protest mot denne påstand at jeg har skrevet dette skrift.

Videre er det en protest mot den tendensiøse redegjørelse som riksadvokat Aulie — etter justisministerens oppfordring — har framlagt for Stortinget. Jeg har pekt på det merkelige forhold at riksadvokat Aulie har vært satt til å granske angrepene på rettsoppgjøret, når han som rikspolisjef i 1945-46 etter regjeringens ordre var ansvarlig for politiets arbeidsmetoder».

Da han i dette forord, spesielt fremhever, at det er en protest mot riksadvokatens tendensiøse redegjørelse til Stortinget, samtidig som han peker på det merkelige forhold — at Aulie ble satt til å granske angrepene på rettsoppgjøret, gjengir vi her

endel av det Harsem skriver om Aulie i den forbindelse:

«Riksadvokat Aulie var, før han tiltrådte sitt nåværende embete, kst. rikspolisjef. Ved kgl. resolusjon i London den 26. 2. 1943 om instruks for rikspolisjefen, med tillegg av 16. 2. 45, ble rikspolisjefen pålagt:

1. å organisere og lede den sivile overvåkingstjeneste.

2. å føre tilsyn med politiets arbeidsmetoder.

Politets sambandsavdeling i Oslo var, etter det jeg har brakt i erfaring, den eneste organisasjon som ble opprettet i hovedstaden for den sivile overvåkingstjeneste. En logisk følge av dette må være at rikspolisjefen, nåværende riksadvokat Aulie, må ansees å være den som har hatt ansvaret for Sambandsavdelingen. Det er den samme Sambandsavdeling som nå i første rekke må ta ansvaret for bruken av provokatører.

Iflg. den kgl. resolusjon hadde riks-

AULIE.

politetsjefen videre som oppgave å føre tilsyn med politiets arbeidsmetoder. Han var følgelig også den som i første rekke måtte gripe inn vis i ulovlige metoder fra politiets side.

Den redegjørelse riksadvokat Aulie har gitt myndighetene viser, etter min oppfatning, ganske klart at han var den siste som burde blitt overdratt vervet å granske kritikken mot rettsoppgjøret.

Et mer eklatant tilfelle av ugilhet finner jeg vanskelig å kunne nevne eksempel på.

Det er forstemmende i hvilken grad pressen, og da særlig hovedstadspressen, har funnet å burde være trofaste følgesvenner av riksadvokaten, påtalemyndigheten og landssvikpolitiet i deres bestrebelse for å dysse ned overgrepene.

Det er således beklagelig å måtte konstatere at riksadvokatens tendensiøse redegjørelse, inntatt i St. meld. nr. 64, er blitt klakert av en så godt som samlet presse. Det tør imidlertid være spørsmål om ikke stemningen, også i pressen, vil bli en annen etter hvert som de verste uriktigheter i

Riksadvokat Aulie i 1940

Etter Frankrikes kapitulasjon i 1940 da de fleste mente at Tyskland ville seire, sendte daværende statsadvokat Aulie i Bergen den 21. juni 1940 ut følgende sirkulære:

«Sirkulære til politimestrene og lensmennene».

«Foranlediget ved en offisiell henvendelse til meg skal jeg med dele følgende til etterretning og iakttagelse.

Der skal i den senere tid i de under mitt embete sorterende politijurisdiksjoner ha forekommet visse straffbare handlinger rettet mot enkeltpersoner tilhørende den tyske vernemakt, såsom ærekrenkelser foruten forulempelser, sabotasjehandling og fredsforstyrrelser av annen art.

Etter hva jeg har brakt i erfaring har de tyske myndigheter ved sådanne anledninger oftere henstillet til de stedlige norske myndigheter å etterforske denslags saker, uaktet de har ansett seg berettiget til å forfølge sakene for egne militære domstoler. Da der etter hva der er meg meddelt skal ha forekommet tilfelle da tjenestemenn tilhørende de det norske politi ikke har viet straffesaker av den her omhandlet art den fornødne interesse, skal jeg med dette fremholde at det er politiets plikt å fremme tjenestehandlingene med samme hurtighet, effektivitet og objektive saklighet når det gjelder rettskrenkelser øvet mot utenlandske som når de er øvet mot innenlandske rettsgodter.

Spesielt tjener man i disse dager vårt lands interesser dårlig ved manglende interesse for saker av sådan karakter som ovenfor nevnt, men heller ikke den eventuelt mistenkte tarv blir derved varetatt på noen for ham heldig måte».

En kunne fristes til å spørre riksadvokat Aulie om de direktiver han har framsatt i forannevnte sirkulære hadde «en dobbelt bunn».

Hadde en NS-mann framsatt noe liknende i 1940 — selv under tvang — hadde han nok fått skjerpert straff for sin ydmyge «bistand til fienden».

Dorenfeldt slår på stortrommen

Reiser tiltale mot Harsem, fru Hansson* Oddvar Holbostad, Alex Lange, Vikdal og Arntzen

L. J. DORENFELDT.

Statsadvokaten i Oslo lagsogn, L. J. Dorenfeldt gjør vitterlig, at generalkonsul Peder Harsem, fru Øyvor Hansson, agent Oddvar Halbostad, cand. jur. Alexander Lange, disponert Nils Vikdal og redaktør Arvid B. Arntzen, settes under tiltale ved Eidsivating lagmannsrett til fellelse etter, og så kommer på

ragrafene, det er 247, jfr. 248 — dette skal altså være prinsippalt, og subsidiært vartes det opp med straffelovens § 247 pånytt. Jo — Dorenfeldt er gutten som kan det, som selvsagt er det ikke gjort uten at tiltalen er reist etter ordre fra Riksadvokaten.

L. J. Dorenfeldt har maktet å utbrodere tiltalen slik at den fyller 15 sider. — De første 9 er forbeholdt Harsem. Det er «Utrolig, men sant» og «Folkedommen over rettssvikerne» som Aulie og Dorenfeldt ikke har for døyet — som han skal stå til regnskap for.

Etter alt å dømme skal L. J. Dorenfeldt være en nidkjær tjener i Gundersens vingård. Hans uttalelse til Arbeiderbladet for 21. 10. 50 tyder ialfall på det. Der sa han:

«Vår oppgave er av tosidig art. Hvis det kommer fram noe straffbart skal det slås ned med hård hånd, uansett stilling».

Dorenfeldt får ha oss unnskyldt, men vi synes at den «hårde hånd» bare slår til en side — til dem som kritiserer rettsoppgjøret.

Vel, — Dorenfeldt har ordet. Han vil påstå at boken «Utrolig men sant» skal inndras.

I forbindelse med denne påstand kan det være interessant å nevne at — Fortsettes side 4 —

L'Abbe Lund søker å komme bort fra fortiden ved uriktige opplysninger

Drev han jakt på en jødisk rømling i 1940?

Ramcke krever politisk likeberettigelse for Vest-Tyskland

Øyeblikkelig frigivelse av alle tyskere som sitter i allierte fengsler og konsentrasjonsleire.

Falkjerm-general Ramcke, er etter sin frigivelse fra det franske fangenskap blitt feiret som helt av de vest-tyske soldater organisasjoner. — Nå er Ramcke blitt tilegnet en sær- lig mæ-...

Sangen om Jens

Avsted, avsted på lette fjed. .

Persia takker Sovjet

L'Abbe Lund søker å komme bort fra fortiden ved uriktige opplysninger

Drev han jakt på en jødisk rømling i 1940?

Ikke med noen rett kan han påstå at hans høyre hånd ikke visste hva den venstre gjorde

generalkonsul Harsems siste bok — «RETTSOPPGJØRETS SVARTE FLEKKER» — behandler han politiinspektør L'Abbée Lund ganske inngående. Med andre ord: Han «kier mannen av». Om dette vil medføre en tilleggstiltale fra L. J. Dorenfeldt får tiden vise. Harsem legger iallfall fram de opplysninger han har, og det kan ikke kalles for bakvaskelse. Det er kritikk — bevislig kritikk fremsatt åpent i trykt skrift, i sannhetens interesse.

Han skriver på side 57: «All den stund politiinspektør L'Abbée Lunds forhold under okkupasjonen er tatt opp til drøftelse i St. med. nr. 64, anser jeg meg berettiget til å sitere følgende fra et brev jeg har mottatt. Brevet er skrevet av en tidligere politimann — far til en gutt som ble arrestert av daværende politifullmektig L. Abbée Lund på Lille-

hammer i 1940, fordi gutten ropte «Leve Kongen, ned med Quisling».

Brevet lyder: «Høsten 1940, antagelig i septem-ber, ble der fra politikammeret i Lillehammer gitt beskjed til lensmannen i Fåberg om at en jøde ved navn Leopold skulle arresteres. Hva begrunnelsen for arrestordren var, vites ikke. Ordren var antagelig kommet fra det tyske sikkerhetspoliti.

Leopold bodde i Fåberg like uten for bygrensen. Lensmannsbetjent Stenberg ble sendt avsted for å få fatt i Leopold, men han forhindret ikke at Leopold stakk av. (Leopold kom seg velberget over til Sverige) I anledning Leopolds rømming ble det stort oppstyr ved politikammeret. Politifulmektig L'Abbée Lund beordret alle veier ut fra distriktet sperret og foretok også andre skritt for å få fatt i rømlingen, bl. a. innfant seg hos kjøpmann Jacob Hansen, som han mistenkte for å ha hjulpet Leopold eller skjult ham. Jacob Hansen nektet og noe bevis var det ikke, men Hansen ble arrestert og satt i «vente-selle» ved Lillehammer politistasjon til neste dag, da han ble løslatt med meldep-likht».

Under et forhørsrettsmøte i 1950 ble L'Abbée Lund foreholdt dette brev, men han nektet å komme nærmere inn på brevet ved å henvise til at han hadde uttalt seg om forholdet i Langelandsaken. Dette er ikke riktig. Den i brevet omhandlede Leopold er overhodet ikke nevnt i Langelandsaken.

Det er få som har vært mere aggressiv og eksponert seg selv sterkere enn L'Abbée Lund under rettsoppgjøret. Det er en alminnelig oppfatning blant dem som er rammet av rettsoppgjøret, at hans aggressive opptreden har sin grunn i at hans samvittighet fra 1940-dagene på Lillehammer ikke har vært helt ren.

Når landssvikpoliets organisasjon blir klarlagt, og særlig når det blir brakt fullt på det rene hvem ansvaret hviler på, vil det utvilsomt bli konstatert at politiinspektør L'Abbée Lund ikke med noen rett kan si at hans høyre hånd ikke visste hva hans venstre hånd gjorde».

igjen for naggelfaste kjennsgjerninger, at han ville ha fått IMMATURUS (dårligste karakter) til juridisk embetseksamen, — hvis han dengang hadde prøvet noe lignende.

Ferdinand Schjelderups forhold til norsk lov og rett er etter vår mening graverende, fordi han — i motsetning til Armselikeheten som f. eks. Thrap og Skau — visstnok ube-

— Fortsettes Side 4 —

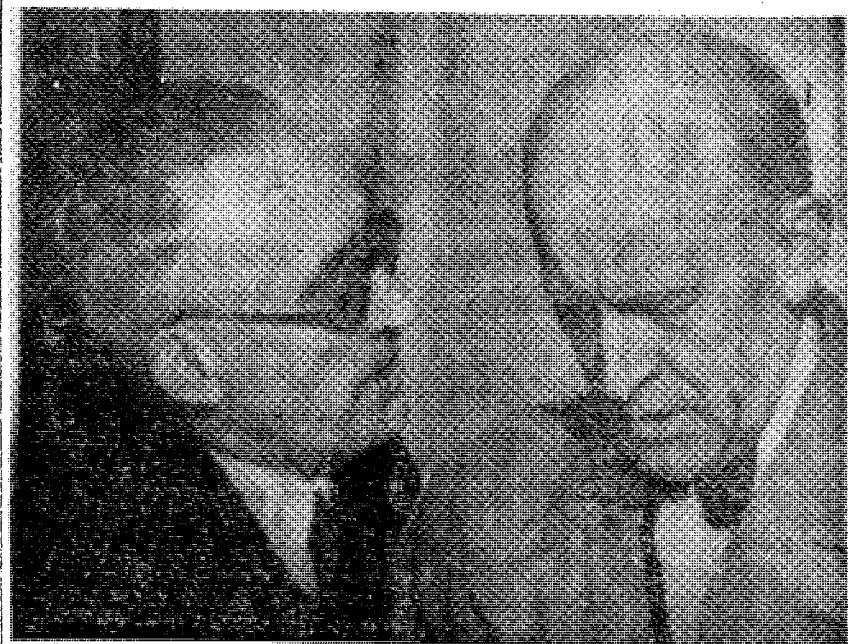
lemyndigheten og landssvikpolitiet deres bestrebelse for å dysse ned overgrepene.

Det er således beklagelig å måtte konstatere at riksadvokatens tendensiøse redegjørelse, inntatt i St. meld. nr. 64, er blitt klakert av en så godt-som samlet presse. Det tør imidlertid være spørsmål om ikke stemningen, også i pressen, vil bli en annen etter-hvert som de verste uriktigheter i riksadvokatens fremstilling blir korrigert.

Det går som en rød tråd gjennom hele den utredning riksadvokaten har prestert, at alle som hører med t «den riktige siden» blir tilgitt «i be-traktning av forholdene på den tid».

Dette må nødvendigvis tolkes dit-hen at vi på den tid ikke levde i et rettssamfunn og at gjeldende norsk straffelov ikke fant anvendelse på dem som myndighetene på det davæ-rende tidspunkt benyttet i sin tjene-ste.

— Fortsettes side 3 —

Advokat Bjørnvik til venstre sammen med sin forsvarer h.r. advokat Chr. L. Jensen i retten.

Fra vår Oslo-korrespondent:

Myndighetene kunde ikke lengre trenere Bjørnviksaken.

Smukt avbalansert og klar kjennelse av dommer A. B. Steffensen

Det kjedeligste i straffesaken mot tidl. statsadv. i Buskerud Henning BJØRNVIK er ikke hans, men påtalemyndighetens forhold, — etter vår mening. Riktignok er det graverende om det skulle vise seg at han har benyttet sin tjenestestilling til å skaffe seg intimiteter fra kvinnelige pårørende av innsperrede, politiske, såkalte landssvikfanger. I den retning foregikk det nok atskillig som ikke er trukket fram i dagens lys etter «frigjøringen»? Rent bortsett fra hvordan de «rettsbeviste» ville ha dømt en okkupasjonsambetsmann som hadde foretatt seg noe lignende, som det herr Bjørnvik nå omsider er tiltalt for, etterat det meste er foreldet. Hvis således en funksjonær i det baktalte STAPO hadde utnyttet sin stilling til å skaffe seg samleie med såkalt gode nordmenns hustruer eller døtre hadde det nok stått om livet for vedkommende.

Desto mer pinlig er den treghet og unnfalighet riksadvokaten synes å ha vist i tilfellet Bjørnvik. Vi er enig med direktør Lorentz VOGT i at den redegjørelse i saken som er skrevet av statsadvokaten i Opland og Buskerud åpner perspektiver verre enn

«belt bunns». Hadde en NS-mann framsatt noe liknende i 1940 — selv under tvang — hadde han nok fått skjerpert straff for sin ydmyge «bistand til fienden».

Persia takker Sovjet

Den russiske finansdelegasjon i Oslo heran som for noen dager siden gjorde seg klar til å reise hjem, da man anså at forhandlingene med Persia var strandet, skal nå etter hva det meldes fortsette med forhandlingene.

Det var den russiske ambassadør som meddelte dette under en konferanse med den persiske utenriksminister. Den persiske utenriksminister takket ved denne anledning Sovjet for dets bistand ved FN-rådets behandling av oljekonflikten.

Øyeblikkelig frigivelse av alle tyskere som sitter i allierte fengsler og konsentrasjonsleire.

Falskjerm-general Ramcke, er etter sin frigivelse fra det franske fangenskap blitt feiret som helt av de vest-tyske soldater organisasjoner. — Nå er Ramcke blitt tilegnet en særlig marsj.

Marsjen heter: «General Ramcke's Marsj». Den spilles nå overalt der Ramcke opptrer under sitt forsøk på å samle de tyske frontsoldater i en organisasjon.

På et møte i Nord-Tyskland har Ramcke pånytt gjentatt sine betingelser for at Vest-tyskerne atter kan trekke i uniform innenfor rammen av en europeisk hær.

Ramcke krever full politisk likemerrettigelse for Vest-Tyskland — og øyeblikkelig frigivelse av alle tyskere som ennå sitter i de alliertes fengsler og konsentrasjonsleire.

Det arbeides med Europas samling

Forhandlinger om opprettelse av en europeisk arme.

Privat til «8. Mai» fra Paris.

I disse dager fortsetter i Paris forhandlingene om de tekniske enkeltheter i forbindelse med planen om opprettelse av en europeisk arme. Den italienske delegasjon har fremsatt forslag om at de deleger- te til Europa-parlamentet, som skal ha ansvaret for kontrollen med Schuman-planen og med den europeiske arme, ikke skal oppnevnes av de enkelte europeiske lands parlamenter, men skal velges direkte av alle stemmeberettigede europeiske velgere. Hvis dette forslag vedtas vil arbeidet med Europas samling komme et langt skritt videre, uttales det.

HAUGE.

Generalissimus Jens Christian Hauge, omdøpt til Hauge, henger svært i om dagen, og forvirringen i det militære øker tilsvarende. Det finnes nå mange mystiske instrumenter, — men man savner riktignok det tyske sambandsmaterieell, så øvelses-avdelingene går på lån hos hverandre. Det vrirler av forskjellige kanoner, mitraljøser og maskingeværer, geværer, pistoler med tilhørende forskjellige ammunisjonsorter. Det går fullstendig rundt for befal og menige. Arbeidsledig, virkelig sakkyndig frontbefal og menige betegner således forsvarsutstillingen på Akershus som det rene militære DOPHEIDEMAGASIN.

Intet er så livsfarlig for et folk som den militære diletantisme som den nåværende forsvarsminister er en så ypperlig og veltalende representant for.

Det forlyder i Oslo at han i en eventuell tredje verdenskrig neppe får tid til å drive sin yndlingsidrett som i den annen:

Maskemøter i Prinsessealleen og hos frk. Kyhn Gløersen for å få andre mer umælende individer til å ta støytten og engasjere seg i snikmord på vegne av Jens Christians egentlige herrer borte på Øya . . . .

Det påstås at han ikke kunne tilgi tyskerne at de ikke forsto at han var mer nazist enn oss andre, og derfor satte ham inn lite grunn på Grini. Denne forsmedelse vekket Gjemme-frontmannen i herr politifullmektigen — og han ble en villig sekretær i landssvikoppkoket . . . .

Det er ikke greit for ham, for ulvene og TROIKA gleser alt etter denne kalle ergjerrighet som har engasjert seg i ett for det norske folk katastrofalt spill, som ligger langt over denne egenrådighets evner.

Men det er ikke bare onkel Eina han har i bukselommen med sin dystre okkupasjonsviten. . . . Kanskje han bl. a. vet HVEM som bragte protokollene avveien for Nemda for Industri og Omsetning?

Jens Christian har også en gjen med sorte silkemasker klar for direkte aksjoner. Dette er hans lille hermelighet. Alt dette og mer til forklarer hans sikre dvælen på makthøyder. . . .

Men når dagen og timen kommer da lyder parolen u-imotstælig i Jens Christians ører:

AVSTED, AVSTED PÅ LETT FJED! Mata.co.

Høyesterettsdommer Ferdinand Schjelderup: Tenk når engang DEN tåke er forsvunnet . . .

FERDINAND SCHJELDERUP.

Den rike edderkoppen i spinnen bak «retts»-oppgjøret, eventyrfortelleren fra «Høyesteretts kamp for retten» — h.r.dommer Ferdinand Schjelderup er nå dradd til Amerika en tur.

Var det ikke bedre at herr h.r.dommeren med sine forretningsvenner og brødre i ånden lette etter de for hans bror og dommervirksomhet så uhyre beleilig forsvundne protokoller fra Nemnda for Industri og Omsetning? Fem hele skap!

Det er ikke greit for Ferdinand Schjelderup! — Glansen er gått av dette selvlagede gudebillede herhjemme. Med kald hjerne og varm hjerne deltok han i Rikets øverste domstol i en dommervirksomhet hvor han leste lovens klareste paragraffer så bakvendt og lukket øynene i den grad

— Forts. side 3 —

Redaktør
Arvid E. Arntzen

Forretningsfører
Per Kvendbo

Utgitt av Interessentskapet 8. Mai

Gamle guder ramler, nye blir til

Vær deg selv nok-parolen går igjen i norsk politikk på tross av det fatale fellesprogram, som preget den første tiden etter okkupasjonen. Vær deg selv nok betyr kort og godt: Oppretthold for enhver pris ditt eget parti, bare det lever og styrkes, får de store fellesinteresser komme i annen rekke.

Det er sant nok, at norsk politikk ikke gir noe grunnlag for et to partisystem. Dertil er selvgodheten og dømmesyken for utpreget. Men etter vår mening burde det være grunnlag for et tre partisystem med det sosialistiske parti på den ene side og et rent konservativt parti på den annen side slik at det i brytningspunktet mellom disse to kunne bli plass for en bredt anlagt og sosialt betont samling, som gir uttrykk for menigmanns ønsker og vilje. Det vil kunne hemme og hindre de diktaturtendenser, som gjør seg gjeldende, hvor et enkelt parti i kraft av selv det knappeste flertall, ofte kunstig oppstabet, regjerer så det svir i alle lemmer.

Den danske politiker Viggo Hørup skrev engang: «Når det ene parti regjerer, er det andre på vask». Men vi har dessverre sett lite til denne fornyende storvasken her i landet. Det tumles med programmer og løfter foran hvert valg, men etterpå går luften ut av ballongen og alt blir som før. Det er vel ut fra denne erfaring at Det norske Arbeiderpartis fører, statsminister Einar Gerhardsen uttaler følgende: «Selv med det resultat som nå foreligger, mener jeg vi bør ta vår stilling opp til ny prøvning på grunnlag av det politiske ordskifte som er blitt ført. Vi bør kritisk undersøke vårt arbeide innad i partiet og vår virksomhet utad. Men dette burde opposisjonspartiene ha langt større grunn til å gjøre enn Arbeiderpartiet.»

Vi er for en gangs skyld enig med hr. Gerhardsen, men vi tror dessverre lite på at denne prøvning vil finne sted. Kristelig Folkepartis organ «Dagsavisen» i Trondheim kan riktignok fortelle, at de så kalt mellompartier har følt hverandre på tennene, men tilføyer at denne føling ikke har ført til noen verdens ting, at Kr. Folkeparti vil bli utenfor enhver partisammenslutning. Det er det samme hårdkokte standpunkt som Dagbladet inntar for venstres vedkommende, noe som dog ikke forhindrer at bondevenstre og Bondepartiet føler visse dragninger til hverandre. Om det fører til noe vil tiden vise.

Vi er vel nå kommet forholdene så pass på avstand, at det kan fortelles at det en gang tidligere har vært gjort forsøk på et samarbeide med henblikk på en retting midtadlinje. Det var i årene 1937-38, da noen behjertede menn søkte å innlede samarbeide mellom Det frisinne venstre, Bondepartiet, Fedrelandslaget og Nasjonal Samling. Det ble ført interne forhandlinger, men da en runde bordkonferanse syntes å nærme seg, ble disse forhandlinger brutt av en av partiførerne og senere ikke gjenopptatt. Dessverre vil vi si i dag, for hadde de ført fram ved litt mere imøtekommenhet, ville vi ikke ha opplevet den hatefulle fordømmelse av NS og alt det som fulgte.

Imidlertid bør dette ikke avskrekke dem som vil gjøre forsøk på en ny fusjon om enn på andre premisser. Vi tror ikke at den vil kunne skje gjennom noen ny «prøvning», som hr. Gerhardsen omtaler og anbefaler. Det må bli nye menn med nye ideer som tar fatt uten å skjele til hverken venstre eller høyre. At ønsket om dette ligger i luften fremgår også av den treffende karakteristikk, som en engelsk vitenskapsmann ga uttrykk for i vårt blads nr. 40, hvor under han uttaler seg for en dristig nyskaping i norsk politikk representert ved helt nye navn og da fortrinnsvis personer som gjenom sin virksomhet og innsats har vært banebrytende.

Vi får nå se hva det kan bli av disse forhåndsdrøftelser. Bli det noe positivt, vil det betegne et politisk tidsskifte — gamle guder

Forbundets henvendelse til sakførerforeningen og dommerforeningen

På grunn av mange oppfordringer, kommer vi til å offentliggjøre Forbundets henvendelse til Den Norske Sakførerforening og Norsk Dommerforening samlet i nr. 42 av «8. Mai», som kommer ut fredag 9. november.

GENERAL ANDERS, som under den annen verdenskrig var sjef for de frie polske styrker i England og som senere er skjøvet i bakgrunnen, har ført en sak mot det kommunistiske blad «Daily Worker» og er tilkjent erstatning på fem tusen pund.

DET ER SAGT:

Man sier at tale er sølv, men tie er gull. Og dog, hvis man i ekteskapet tok litt mere av sølvet, så ville det bli flere gullbrylluper.

TIL CANADA.

To av de tsjekkosllovakere som var med på den dramatiske flukten med et tog til Vesttyskland, har fått arbeide i Canada og er reist fra Bremerhafen med den norske damper «Goya», som er chartret som emigrasjonsskip.

Nasjonal-oppstand mot Sovjetrepublikken

En alvorlig borgerlig — nasjonalistisk oppstand har funnet sted i Kasakhstan, meddeler den asiatiske Sovjetrepublikks kommunistiske sentralkomite i en radioutsending. I radiomeldingen fra republikkens hovedstad Alma Ata heter det, at oppstanden er utførlig behandlet i sentralkomiteens møte den 16. og 17. oktober.

Komiteen sier bl. a.: «I mange år har borgerlige-nasjonalistiske elementer fått anledning til å reklamere for en feodal-reaksjonarmonarkisk bevegelse, som har fått navnet «Den nasjonale befrielsesbevegelse». Denne organisasjon har i alt sitt arbeide søkt å undergrave folkets vilje og evne til å se det store i Sovjetunionen.

DET ER SAGT:

Willy Brandt i boken «Forbrytere og andre tyskere» s. 185: «Det behøver ikke å bero på nasjonalisme når representanter for tyskerne oppfordrer til renslighet og verdighet på det seksuelle område. Man skjeler mellom ordentlige forhold og «sjokoladeprostitusjon». Man vil også forstå at det kan oppstå friksjoner når jentene får følge med amerikanerne på klubbene, mens den mannlige ungdom må stå utenfor — og samle på sigarettstumper».

Fru Till Thalt: Er det vanlig, at De serverer Deres klienter champagne, — hr. statsadvokat? —
Statsadvokaten: Nei, — det er nærmest hva man kaller en provisorisk anordning, lille frue!

Norge ble ført inn i A-pakten ved hjelp av offisiell propaganda svindel

Våre evneløse og opportunistiske makthavere har akseptert en innbydelse, som gjør at Norge blir slagmark i den tredje verdenskrig

Taper Tyskland krigen, blir Norge aldri mere fritt».

Dette skrev en kjendt høyremann under krigen. Han har sikkert fått føle piskene senere, men han fikk rett. Vi har alle lest eventyret om juni 1905 — om de avgjørende dager — da Norge rev seg løs fra det svenske supremati. Vi skal den gang ha fått vår frihet tilbake som folk og nasjon. Fikk vi det? Vi tror det ikke.

Var det ikke nå på tide, at de fremdeles hemmeligholdte dokumenter vedrørende 1905 ble offentliggjort? Hva skal egentlig dette hemmelighetskremmeri tjene til. Hendte der dengang like skumle ting som i 1940, slik at man må holde sannheten skjult for folket inntil alle medvirkende og medvitende er døde? Det er å anta!

Spørsmålet er ganske enkelt. Ble Norge en britisk provins i 1905? Var det prisen vi måtte betale for bruddet med Sverige. Overlege Scharffenberk har ved flere anledninger påpekt at spørsmålet om britiske baser vår sydkyst, ikke er noe man fant i 1940, men ligger så langt tilbake som 1908. Man kan da spørre seg selv, om hvorvidt Norge allerede i 1905 måtte forplikte seg til å gi England baser, for å oppnå dets støtte til løsrivelsen fra Sverige. Vi har opp

at en slik konklusjon er feilaktig og at de historiske bevis vil svikte når alt blir lagt på bordet. Vi vet nå med bestemt, at hvis Norge hadde hatt sitt forsvar i orden og hadde villet føre en strengt nøytral politikk slik som Sverige, hadde det ikke lyktes England å drive oss inn i krigen.

Da så Norge ble «invitert» til å delta i A-pakten anførte politikkerne vår erfaring, bygget på den offisielle propaganda-svindel. Sverige strakk seg så langt som mulig for å hindre dette, nemlig ved å tilby både Norge og Danmark et intimt forsvarssamarbeide på nøytralitetens grunn. Dette tilbud ble avvist. Uten hjelp vest fra kunne vi ikke greie oss. Hvem er ikke i dag klar over, at det godt rustede Sverige ville kunne bydd oss en ganske annen grad av trygghet enn et britisk Imperium, i oppløsning, og et opp til ørene engasjert USA. Det burde

beste flybaser. Sverige ville også være i stann til å verge disse, for Sovjet dødelige baser, i meget lang tid.

Nei, det norske resonnement halter den grad, at man kan med sikkerhet gå ut fra, at visse ting fra krigens dager, holdes skjult for folket. Norges frigjøring i 1945 har kostet enda mer enn 1905 og vil muligens komme til å koste oss alt.

Når en ser på verdensutviklingen, og da spesielt på det Britiske Imperium, hvis oppløsning er langt fremskredet, så må en gjøre seg det klart at den virkelige kamp kommer til å stå mellom de to giganter USA og Sovjet. Vår beliggenhet på kartet er enn mer katastrofalt enn Korea og vår skjebne kan om mulig bli enda verre. Begge disse stridende stormakter vil kunne utkjempe sine slag på annenmanns territorium i første omgang. Ja de vil bli tvunget til det. Vi har med andre ord mottatt og akseptert en innbydelse til å være slagmark i den 3die verdenskrig. Dette på tross av at vi ved ett under ble reddet fra den skjebne i 1940.

Hvis krigen ikke kommer snart, er det å anta, at den ungdom som skal

Dansk opprop om rettsoppgjøret

Etter hva bladet «Information» kan fortelle, vil det om kort tid komme en ny henvendelse til den danske regjering om rettsoppgjøret med «landssvikerne». Det vil bli offentliggjort snarest og er underskrevet av ca. 100 navn, deriblant rektor Gad, fhv. byrettsprestent Sv. Rytter, professor Poul Andersen, professor Sindballe og høyesterettsdommer Poulsen. — I henvendelsen kreves prinsipielt en revisjon dommene ved opphevelse av lover med tilbakevirkende kraft og ordlyden følger stort sett det opprop, som nesten den samme krets utsendte i 1947. Når saken er tatt opp igjen er det etter oppfordring av bondekreser.

Rettsoppgjøret og Stortinget

Siden 10. oktober har stortingets justiskomite arbeidet med Stortingsmelding nr. 64-1950 om angrepene på rettsoppgjøret. Det er et omfattende arbeide og det kan endå ikke sies noe om når innstillingen kan foreligge. Sakens ordførere, Lindberget (a) uttaler til Morgenbladet, at man iallfall skal sette

en engelsk vitenskapsmann ga uttrykk for i vårt blads nr. 40, hvor under han uttaler seg for en dristig nyskaping i norsk politikk representert ved noen nye personer og de fortrinnsvis personer som gjennom sin virksomhet og innsats har vært banebrytende.

Vi får nå se hva det kan bli av disse forhåndsdrøftelser. Blir det noe positivt, vil det betegne et politisk tidsskifte — gamle guder ramler, nye blir till.

Et nytt sentrumparti?

Skudd for baugen.

Det er ikke bare vi som etterlyser en politisk nydannelse, som kan samle velgerne mellom de to store ytterpartier og gi uttrykk for det tredje standpunkt i norsk politikk. Det kristelige dagblad «Dagen» i Bergen skriver således:

«Kommunevalget har uten tvil gitt de mest utpregede mellompartiene et skudd for baugen. De som

Plyndrings- direktoratet

Denne uhyggelige reminisens fra 1945 er still going strong og fortsetter sin Shylock-virksomhet. Under krigen opererte regulære bander av bankrøvere og mordere, de skaffet penger til den «nasjonale innsats». Da freden brøt løs over landet opprettet man et direktorat til å fortsette denne virksomhet med loven i ryggen. Nå var det statskassen som trengte midler. Man legaliserte derfor tyveri og plyndring i strid med grunnloven. De titusener som har vært utsatt for denne begrensede bolsjevisme — vil neppe nå eller i fremtiden kunne stilles tilfreds med det juridiske abrakadabra som anvendes av domstolene, hvor det gjelder å finne hjemmel for konfiskasjon.

Det skal ikke forundre noen, at vi fikk denslags lovgivning, når det har vist seg, at så å si hele vår juriststand var villig til å sette den ut i praksis.

Dette tyder på at det er på den indre front bolsjevismen og oppløsningen truer oss mest. At det var «samfunnsstøtten» som oppløste rettsstaten og ikke N.K.P. — Øket beredskap mot indre fiender må rettes mot den del av samfunnet som siden 1945 har gjort Norge om til en rettsløs stat. Det er ikke kommunistene i Norge som har bolsjevisert rettsstaten, det er herrene med hvit snipp. Det er dekadansen hos den såkalte overklasse vi er falt som offer for. Uten at rettsstaten gjenreises er kampen mot ytre fiender verdiløs. Det er derfor det haster med å revidere de såkalte «Landssvikoppgjør». Gi oss rettsstaten tilbake, da det er den som eventuelt skal verges.

Utplyndret.

NAR SKRIFTEN FORTOLKES.

Kommunistbladet «Friheten» for teller historien om en prest nordpå som i sin preken under okkupasjonen sa: «Det står i bibelen at vi skal elske våre fiender. Men nazistene er ikke bare våre fiender, men djevelens banditter, og det står ikke s'nevnt noe sted at vi skal elske djevelen».

ikke ønsker å følge arbeiderpartistrommen ser seg om etter kraftige alternativer til Arbeiderpartiets politikk. Og de finner disse alternativer i høyere grad hos Høyre og Bondepartiet enn hos Venstre eller Kristelig Folkeparti. Et sterkt sentrumparti ville kanskje ha sjansen til å samle velgermassene. — Men hvilket parti skulle eventuelt danne grunnstammen i en slik samling? Venstre er svekket, dels på grunn av indre motsetninger (Dagbladsvestre kontra landsvestre), dels på grunn av avskallinger (Kristelig Folkeparti). Bondepartiet har — med rette eller urette — vært oppfattet som et utpregt klasseparti. Det er mulig at navnebytte-debatten innvarsler et forsøk på å gjøre Bondepartiet til det ledende sentrumpartiet.

Imidlertid gnir A-partiets taktikere seg i hendene i stille og dårlig skjult skadefryd. Hva de for såvidt har all mulig grunn til å gjøre. Den borgerlige splittelsen og forvirringen er A-partiets beste forbundsfelle.»

at spørsmålet om britiske baser i vår sydkyst, ikke er noe man fant i 1940, men ligger så langt tilbake som 1908. Man kan da spørre seg selv, om hvorvidt Norge allerede i 1905 måtte forplikte seg til å gi England baser, for å oppnå dets støtte til løsrivelsen fra Sverige. Vi har opplevd så mange skumle ting, at intet er uterkelig. Når alt holdes skjult for folket, må folket selv ha lov til å stille seg slike spørsmål.

Disse ting har en spesiell interesse etter 1945, da vårt folk skulle gjøre seg opp en mening om hva som bragte oss 9. april 1940. Den offisielle granskning må ha foregått etter et spesielt sjema. Til dags dato er alt som peker på en stiltiende overenskomst mellom Norge og England undertrykt. Man har unnlatt å forhøre de folk som må vite meget. Overlege Scharffenberg har gang på gang krevet offentliggjort de hemmelige referater fra Utenrikskomiteens møter helt fram til 9. april 1940. Men myndighetene foretrekker bare å tie. Det overlegen selv fikk kloen i, offentliggjorde han uten videre.

Nordmennene bygger sin erfaring på den offisielle versjon av 9. april 1940. Nemlig at tyskerne ved hjelp av Quisling overfalt Norge. At Norge hadde gjort alt for å verge sin nøytralitet, men at det viste seg at en liten nasjon som Norge ikke er i stann til dette under en konflikt mellom stormaktene. Det er innlysende

id på nøytralitets grunn. Dette tilbud ble avvist. Uten hjelp vest fra kunne vi ikke greie oss. Hvem er ikke dag klar over, at det godt rustede Sverige ville kunne bydd oss en ganske annen grad av trygghet enn et britisk Imperium, i oppløsning, og ett opp til ørene engasjert USA. Det burde være nok så enkelt å forstå, at Sovjet hødig, i en gitt situasjon, ville utsette seg for krig med Sverige — som da straks kunne tilby USA de

Sovjet krever fri transit gjennom Finland

De sovjet-russiske myndigheter har stilt krav om, at russiske transittvarer over Helsinkis havn skal fritas for havneavgift.

De russiske myndigheter gjør i sitt memorandum til det finske utenriksdepartement oppmerksom på, at havneavgiften på russiske transittvarer strider mot artikkel 8 i den russisk-finske handelsavtale av 1947.

Hvis det russiske krav blir imøtekommet, blir det skattebetalerne i Helsinki som må betale havneavgiften.

Norsk Frukt — Bær — Grønnsaker — Tomater
EN GROS — KONTANT — GIRO
A/s B. JOHANNESSEN
Eriksgt. 15. Oslo — Telefoner 684310, 335930 — Telegr.adr. «Fruktbonden»

Utenrikskronikk

Drama bak Kremles murer

Landbrukets kollektivisering er en viktig post på russernes kommunistiske program, det er en av veiene fram fra sosialismen til den virkelige kommunisme. Men denne kollektivisering går ikke for seg uten strid. På den ene side har man bøndene, som ikke uten kamp oppgir sin jord og sin selvbestemmelsesrett over jorden og dens produkter, på den annen side strid mellom politikkerne om selve fremgangs måten. Bøndene får maktøverne has på om ikke på annen måte så gjennom maktanvendelse og terror, men i den vekslende politikk svinger det fram og tilbake under små og store kriser innenfor de få innviedes krets. En slik krise har det vært i løpet av de siste måneder. Den er formentlig bilagt eller i hvert fall utsatt, for i øyeblikket er det stille, men man kan i alle fall gjøre sine refleksjoner.

I fjor utkastet den mektige partisekretær i Moskva, Krut-

chef, en storstilet plan om det han kalte landbrukets annen kollektivisering. De titusener fellesbruk (Kolchoser), som i løpet av tredeårene ble opprettet under blodige opptøyer og tildels hungersnød, skulle nå slutes sammen i ennå større fellesbruk, de såkalte agrigorods eller jordbruksbyer. Og så begynte sammenslutningen, først administrativt, idet flere kolchoser fikk felles økonomi. Senere begynte nedrivningen av kolchosenes bygnin ger og flytning av dem til de steder hvor de nye landbruksbyer skulle bygges. Pressen skrev begeistret om de nye tiltak og om den glede, som ga seg uttrykk hos kolchosenes arbeidere over den nye linje i jordbrukspolitikken. Men etterhvert ble uttrykkene mere avdempet og man nøyet seg med å gjengi tallene i reformen. I Ukraina gikk storkollektiviseringen hurtigst og det meddeles at den er sågodtsom fullført, og i hele Sovjetunionen

var det gjennom sammenslutninger ved nyttår oppsummert bare 123,000 bruk mot 252,000 året før.

Men så skjedde det noe. Avisene — unntatt Krutchevs eget organ — Moskovskaia Pravda — ble tause. Hans blad fortsatte å skrive om hvor storartet det var at jordbrukerne nå kunne bli bybeboere og dermed kunne nyte godt av byenes kulturelle liv samtidig som de gjennom sitt arbeid opprettholdt kontakten med Moder jord

Samtidig som dette hendte la oppmerksomme iakttagere merke til at Moskva radio og avisene begynte å utelate politbyråmedlemmet Andrejevs navn i meddelelser fra møtene. Han holdt ikke mere taler, han viste seg ikke offentlig og syntes å være forsvunnet akkurat som planøkonomen Vosnesenski for flere år siden. Og så begynte man å legge sammen. Andrejev hadde vært landbrukskyndig medlem av Politbyrå og ble regnet for en garant for jordbrukernes interesser. Man vet at han i sin tid gjorde likefrem opprør mot partiet på spørsmålet om arbeiderinteressene kontra statsinteressene. Da han nå forsvant, måtte man regne med at Krutchef hadde seiret i politbyrået i spørsmålet om superkollektiviseringen

gang. Ja de vil bli tvunget til det. Vi har med andre ord mottatt og akseptert en innbydelse til å være slagmark i den 3die verdenskrig. Dette på tross av at vi ved ett under ble reddet fra den skjebne i 1940.

Hvis krigen ikke kommer snart, er det å anta, at den ungdom som skal sette livet til, for å verge «demokratiet», vil få sine øyne oppladd. Den russiske note har vel allerede vekket er del. De norske aviser har grepet til en dialektikk, som er forstemmende, for å bortforklare alvoret ved situasjonen, og vi blir rikelig skrytt av for vår modige holdning av våre medspillere.

Ibsen skriver om «knappestøperen» i Peer Gynt. Det tredje besøk av den herre skulle være skjebnesvanger. Mon 1905 og 1940 var de to første ganger og at vi ved A-paktens korsvei vil komme i smeltediglen.

Observatør.

Otto Strasser,

som f.t. bor i Nova Scotia, er blitt nektet innreisetilattelse til sit hjemland, Tyskland. Han protesterte rasende og trekker sammenlikninger med dr. Best, som var Reichskommissar i Danmark. Best er, sier han, blitt enslags tysk æresborger og har fått lov til å delta i politikken. De Best var i Danmark, var han «nestkommanderende i Gestapo.» Etter krigen dømte danske ham til døden, hvilket dog senere ble forandret til livsvarig fengsel. Der imot får en mann som jeg, som brøt med Hitler tre år før han kom til makten, ikke lov til å vende tilbake til Tyskland. — Det er amerikanerne, som nekter ham å reise, og de har vel sine grunner for det.

Justisomite arbeidet med Stortingsmelding nr. 64-1950 om angrepene på rettsoppkjøret. Det er et omfattende arbeide og det kan ennå ikke sies noe om når innstillingen kan foreligge. Sakens ordførere. Lindberget (a) uttaler til Morgenbladet, at man iallfall skal søke å få innstillingen ferdig så pass tidlig at Stortinget kan behandle den i høstsesjonen. Komiteen tar sikte på å avgi en generell uttalelse om hele landssvikoppkjøret.

Såvidt vi forstår, vil komiteen ikke fremsette noe konkret forslag og stortingsdebatten vil derfor ikke ende med noen beslutning av en eller annen art. Det blir de alminnelige uttalelser som faller, som skal gi justisdepartementet visse retningslinjer. Hvis dette er riktig har vi ennå et stort arbeide foran oss.

«AMERIKANSK» SPRAK- UNDERVISNING.

En kjempemessig bedrageriaffære er avslørt av det amerikanske statspoliti. Det dreier seg om ca. 2,5 mill. kroner som er utbetalt for undervisning av soldaterveteraner. Det er foretatt 22 anholdelser. Ifølge amerikanske lover betaler staten for visse former for undervisning av hjemvendte soldater. I en lang rekke tilfeller har det vist seg at læreanstaltene har forfalsket listene over de elever som ikke møtte til undervisningen, falske navn er oppført, antallet av lærere forhøyet på listene og undervisningstimen er skrudd opp. Ved flere anledninger har undervisningen vært høyst mangelfull og i språktimene fikk elevene hovedsakelig instruksjon om hvorledes de skulle innvende seg hos utenlandske kvinner!

og at denne dermed var et faktum.

Men så hendte det noe igjen. Etter å ha bragt Krutchevs aggressive tale om denne reform, uttalte «Pravda» dagen derpå at det berodde på en misforståelse, når bladet hadde sagt at det var en offisiell tale, den stod bare som uttrykk for Krutchevs personlige mening. Og siden har superkollektiviseringen ikke vært behandlet i bolsjevikpresen.

Så er vi kommet fram til våren. Den 21. mars holdt partisekretæren for Armenia, Aritiunov en tale hvori han stemplet flere partifeller for deres fantastiske ideer om omveltningene på landsbygden. Slike fantastier ville i hvert fall ikke komme på tale i Armenia, sa han, og det hadde han ikke våget uten støtte i politbyrået. Det vil igjen si, at politbyrået må ha oppgitt planen om superkollektiviseringen og oppgivelsen av en slik storstilet plan kan bare skyldes motstand blant dens ofre, kolchosarbeiderne.

At det således hadde vært utspillet et drama innenfor Kremles murer ble bekreftet 8. juli, da den så plutselig forsvundne Andrejev dukket opp igjen ved feiringen av luftflåtens dag. Han var nemlig å se igjen i rekken

av storaugurer ved Stalins side, han ble pånytt omtalt i bladene, han begynte igjen å holde taler og oppførte seg i det hele tatt som om intet hadde hendt. Men til gjengjeld er det blitt stille om Krutchef.

Så blir spørsmålene: Hvorfor sluttet man med superkollektiviseringen og er det meningen at de skal fortsette ved en senere leilighet? Man må være klar over at den innebærer store fordeler for partiet. Jo ferre kolchoser, desto lettere for staten å øke kornavleveringen og desmin drø byråkrati. Det blir også lettere å kontrollere de gjenstridige bønder i kasernene i jordbruksbyene enn på de mindre kolchoser hvor de følger seg mere knyttet til jorden og hvor de har rett til selv å ha en jordlapp og en ko. Man kan imidlertid ikke håpe på denne batingede frihet i lengden. Superkollektiviseringen vil nok bli gjenopptatt, når gemyttene på landet er kjølnet litt. Det er i full overensstemmelse med Lenins taktikk å ta to skritt fram og så ett tilbake inn til man er et skritt på den annen side av målet, og målet er den kommunistiske stat helt og uavkortet.

De kjente Stockholms- restauranter

Kristineberg, Sturehof og
Brända Tomten

har tatt klippfisk
opp som fast rett
på sine spisesedler

Klippfisk er holdbar
og næringsrik og kan
serveres på mange for-
skjellige måter. —

Sørg alltid for å ha
klippfisk i huset, men
glem ikke å legge den
i vann kvelden før
den skal brukes.

Spis klippfisk

— god og nærende mat

Harsem —

— Forts. fra side 1 —

Jeg må trekke denne konklusjon, fordi jeg i riksadvokatens redegjørelse forgjeves søker etter dem som er ansvarlige for:

1. de brudd på fengselslovgivningen som fant sted sommeren 1945.
2. at folk i landssvikfengslene sommeren 1945 ble satt på sulterasjon
3. den konsekvent gjennomførte sjikanøse behandling av fangene i landssvikfengslene.
4. tyveriene og ranene fra landssvikfangene såvel i hjemmene som i fengslene.
5. at mishandling og overgrep mot landssvikfanger ikke ble stanset da det ble påtalt.

Overlege Leikvann ved Oslo Kretsfengsel har i et brev til riksadvokaten uttalt:

«Jeg har i årene jeg har arbeidet som lege i fengslene fått en viss erfaring til å snakke med fangene og evne til å bedømme verdien av deres utsagn, og jeg betenker meg ikke på å si, at det såvidt jeg kan skjønne må ha foregått mishandling av landssvikfanger i betydelig utstrekning».

Jeg er blitt kjent med et offentlig dokument som godtgjør at Fengselsstyret i mai 1945 sendte ut en instruks til Hebu om at betjeningen hadde rett til å skyte på fangene for rene hagateller. Like etter sendte daværende rikspolitistjef Aulie den samme instruks ut til alle landssvikfanger

Myndighetene kunne ikke

— Fortsatt fra side 1 —

paragrafer. Det bevises, og det er på talemyndighetens skam — at det meste er foreldet, — fordi Riksadvokaten lot hengå 4 år fra første klage i 1940 til undersøkelsen i 1950. Men jeg savner § 112 i straffeloven: En offentlig tjenestemann som for utførelse eller unnlatelse av en tjenestehandling for seg eller andre krever noen uberettiget fordel eller mottar noen sådan eller løfte derom vidende om, at den gis eller tilsies for å øve innflytelse på hans opptreden i tjenesteanliggender, — straffes med bøter, tjenstetap eller fengsel inntil 6 måneder». — Det er nok at han mottar den attrående velvilje. Det er ikke nødvendig at han yter det rettsstridige vederlag, skriver Lorentz Vogt, og vi kan ikke se at noen har bestridt hans oppfatning.

Men her i landet har myndighetene for tiden åpenbart trodd å kunne tie ihjel slike påvisninger som er ubehagelige for dem?

Denne linje forlot man nå i Bjørneviksaken da de fleste av de påklagede forhold begynte å bli foreldet, og saken ikke lengere kunne dysses ned?

Aktor, h.r.adv. R. A. Rieckes hevdet at påtalemyndigheten måtte få anledning til å føre som vitner kvinner som hadde klaget over den behandlingen de hadde fått hos adv. Bjørnvik, men hvis sak nå var foreldet.

Man får det inntrykk av at aktor som ikke vites å ha kompromittert seg tidligere i «oppgjøret» — er en karakter, som vil ha sannheten fram i denne saken.

Forsvareren, h.r.adv. Chr. L. Jensen, gikk inn for å begrense vitneavhøringen. Han søker på forhånd å svekke vitnenes troverdighet ved å påstå at det var en komite under ledelse av generalkonsul P. Harsem som hadde samlet beviser mot tiltalte, og at de vitner som skal føres er hentet fra kretsor som samlet stoff til angrep mot landssvikoppjøret.

Den berømmelige «krisefullmektig» i okkupasjonens begynnelse, nåv. statsadvokat Christian Bull, som etter «frigjøringen» har kommet opp i det nasjonale solskinn grunnet sin store strenghet som så mange andre svake naturer — han hadde selv henvendt riksadvokatens oppmerksomhet på at denne saken sannsynligvis ville ende med en BOT.

Hvis aktoratet fikk føre vitner om alle de forhold komiteen hadde samlet ville en komme helt ut på viddene hevdet forsvareren. Han ville avvise 10 vitner, og ikke godkjenne de anonyme brevene som Bjørnvik hadde skrevet til en dame.

Aktor hevdet at dette kanskje var en liten sak, men svært betydningsfull, både for Bjørnvik og for rettsoppjøret. Justisdepartementet vil følge hovedforhandlingen ved en observatør, og utfallet av saken kan få konsekvenser for Bjørnviks juridiske virksomhet. Han mente at vedkommende kvinnes klage i 1946 ikke den gang hadde utløst passende tiltak fra riksadvokatens side.

Forsvareren kom så med det i disse saker gamle kjente spørsmål: — Hvorfor hadde ikke kvinnene kommet med sine klager over myndighetene tidligere?

Svaret er like velkjent, men går alltid hus forbi! Slike klager fra justisofrenes side i disse år ville enten være nytteløse eller farlige for klagerne og deres pårørende. Det er Scharf fenbergs, Skeies, Martha Steinsviks, Lorentz Vogts og «8. Mai» og mange andres virksomhet i oppklarende og opinionsskapende retning, som har snudd strømmen og fått myndighetene til å spille med varsomme instrumenter i disse saker.

Oslo byretts kjennelse om bevisførelsens omfang falt fredag 26. oktober og er avsagt av dommer A. B. Stefensen.

Retten antok at påtalemyndigheten bare burde få adgang til å føre de vitner som kan forklare seg om de tilfeller som kunne henføres til noenlunde samme tid som den handling tiltalen gjelder, og kunne sies å være av likeartet beskaffenhet, slik at det kunne antas å ha betydning for saken å få den nærmere belyst.

Føring av vitner om tiltaltes forhold i 1932—34 burde ikke tillates og det samme gjaldt dokumentasjonen av 2 anonyme brev fra den tid. Videre ble nektet ført bevis fra 2 vitner som skulle forklare seg om tiltaltes angivelige handlinger overfor en kvinne som er død. Pietetshensyn overfor en avdød og hennes pårørende burde i denne henseende tillegges en viss vekt.

De øvrige vitner som var begjært fant retten en burde tillates ført. De skal forklare seg om bestemte handlinger, — utført av tiltalte selv, — og er angivelig av samme art som den handling tiltalen gjelder. . . . .

Bevisføringen måtte derfor antas å ha betydning for saken. Det er etter rettens mening, på grunn av sakens nære tilknytning til landssvikoppjøret, hvor tiltalte spilte en fremstående og aktiv rolle, av betydning for det offentlige å få den best mulig belyst. Den handling tiltalen gjelder refererer seg til den tid tiltalte var statsadvokat i Buskerud. Selv om det ikke vil bli nedlagt påstand om strengere straff enn bot, gir ikke det noe riktig bilde av sakens betydning for det offentlige og for tiltalte selv. Retten har derfor ment å burde se bort fra at saken vil få en atskilkelig større omfang enn om bevisførelsen var blitt begrenset til selve det forhold tiltalen gjelder.

Av de begjærte 11 vitner ble nektet ført 4, likesom de 2 anonyme brev ble nektet dokumentert.

Saken er ennå ikke berammet og det vil ta tid før den kommer opp til hovedforhandling.

ALEK

De merket ikke isfronten

Redaktør Henning STORM forteller i Morgenbladet fra et besøk i Japan og skjuler ikke at amerikanerne i fullt mon har benyttet seg av en okkupasjonsmakts rettigheter. — Selvfølgelig har de tatt de beste hoteller, de beste magasiner, de beste klubber, de mest eksklusive rekrea-

Sovjet-russisk spionasje i forbindelse med de russiske gravplassene?

VIL EN FLYTTING FORHINDRE DENNE TRAFIKK.

Vi leser i «Time» for 22. oktober 1951:

Av de 8500 russere begravet i norsk jord falt bare noen få i kampen for å befri Norge fra nazistene. De fleste var soldater og sivillister som var tatt tilfange av tyskerne og bragt til nordnorsk konsentrasjonsleire, hvor de døde. Nordmennene begravde dem på 200 kirkegårder, spredt over hele landet. Hele tiden senere, akkurat som ikke meget velkomne naboer, engang invitert, skjedesløst nok, til middag — kommer nå russiske embetsmenn å avlegger besøk. Som påskudd, for å bese gravene, men de benytter anledningen til å se grundig på de norske befestninger. Nordmennene har aldri beklaget seg, men på sin lakoniske måte begynte de å flytte de spredte graver sammen i en av de tre sentrale kirkegårder, hvor det er vanskeligere å få en kilde på viktige ting»...

Ved å lese utenlandske publikasjoner kan man få et innblikk i de norske myndigheters beveggranne. Tåler det norske folk ikke å vite hvorfor ting gjøres? Er vi så stupide, at det ikke nytter å forklare oss noe?

Europa et døende system

Forrestal forteller om MacArthur.

James Forrestal, som ble USA's marineminister i 1944, har skrevet dagbok og den er nå offentliggjort.

Om MacArthur skriver han, at allerede i krigens siste fase var general MacArthur en betydningsfull og omstridt figur. Den 22. november 1944 innførte Forrestal i sin dagbok et langt memorandum, ifølge hvilket MacArthur hadde erklært, at der i krigen var begått ethvert feilgrep, som formodet intelligente personer overhodet var i stann til å gjøre seg skyldig i. Landgangen i Nord-Afrika hadde vært fullstendig meningsløs. — Han erklærte at i de nærmeste titusen år ville verdenshistorien bli skrevet i Stillehavet. Han sa, at vi nå gjentar den gamle feiltakelse med å gripe inn i europeiske stridigheter, som vi ikke kan håpe å løse, ettersom de er uløselige. Europa er et døende system. Det er utslitt og vil falle for Sovjetunionens økonomiske og industrielle herredømme. I sitt kraftigste utfall mot Washington erklærte MacArthur, at «de» var skyldige i forræderier og sabotasje ved ikke til støtte å gi støtte til Stillehavet, samt å med å de hamrede løs på Tyskland. Han talte ikke en eneste gang om amerikanerne eller japanerne. Det var alltid «fienden og jeg» i en sån grad, at man fikk inntrykket av å stå overfor et eneste enormt jeg.

Forrestal skriver 10. mars 1945: Admiral Leahy spurte meg om mitt syn på MacArthur. Jeg svarte at jeg

Prima nysaltet uer leveres i tønner innveiet 90 kilo prompt fra lager.

Prima skinn og befri klippfisk i kilopakker med påtrykte matoppskrifter

anbefales handlende og forbrukere i kasser a 50 og 30 pakker.

Telefon nr. 1630.
Telegramadresse:
HAVNERAAS.

Otto Ottesen Havneraas A.s
Kristiansund N.

Som krigskorrespondent

på Austfronten i fire og en halv måned i forreste linje opplevde jeg mange merkelige ting vinteren 1942—43.

NÅ KOMMER BOKA TIL JUL.

Bestill den i dag. — Den koster kr. 11,85 og 1,15 i oppkrav

KARL HOLTER
Amot på Modum.

Klipp ut.

Fine epler til forbrukere

Norsk Standard kvaliteter i stand-kasser til:

Stand. Fin. Ekstra, store og midd. — Kr. 40,80 og 33,90 pr. kasse.
Stand. Fin. små 60/90 grams — Kr. 32,90 og 28,60 pr. kasse.
C. makkfir u/råte 40-60 og større — Kr. 23,50 og 21,30 pr. kasse.
Frasorterte, meget gode sp.o.mat. — Kr. 14,25 og 13,00 pr. kasse.
+ frakt. Vi forbeholder oss å sende de merker som kan skaffes. Etterkrav jernb.st. o. hurtigr. anl. ellers forskudd og frakt.

NYVEIEN HANDEL, Glassverket, Drammen.

Framtidsplass

Interessert ektepar som vil og kan arbeide selvstendig får plass på middels stort gårdsbruk. Letvint fjøs og gårdsbruk. Må også delta i forefaldent arbeid etter høve. Nevenyttig mann med sertifikat foretrekkes.

Er også interessert i forpakter som ved siden av gårdsbruket kan få lønnsomt arbeide.

Egen leilighet med vann og lys.
Attester med lønnsforlangende sendes

Lofoten Bygg og Betong

Mortsund.

740 nr. av «FRITT FOLK» 1940-41-42

Fra april 1940 til ut des.br. 1942 — fordelt: 1940 — 180 nr., 1941 — 271 nr. — 1942 289 nr.
Alle feilfrie ekspl. Uoppakket — Bill. m. «Tilbud samlet nr .314».

Bestill dressen hos oss

sydd etter mål. Den blir både bedre og billigere enn om De kjøper den ferdig i en forretning. Skriv etter tøyprøver og målskjema. Oppgi farge og omtrentlig pris pr. meter. 20 års praksis — og godt renome for vårt arbeide.

P. Sporsem Konfeksjonsfabrikk
AUKRA.

Kyndig utdannet dame

Kontordame

Rask og pålitelig dame til fakturering og bokholderi får plass

Jeg er blitt kjent med et offentlig dokument som godtgjør at Fængselsstyret i mai 1945 sendte ut en instruks til alle landets fengsler, hvor der var NS-fanger. Som man vil forstå har nok riksadvokaten hatt sin ikke ubetydelige del av ansvaret for «forholdene på den tid».

Med hvilken hjemmel kunne riks- politisjefen endre vår fængselslov?..

Etter den instruks som rikspoliti- sjeven hadde fått av regjeringen i Lon- don, synes det åpenbart at det er rikspolisjefen, og nævrende riksadvoka- kat Aulie, som burde ansees ansvar- lig for de fleste overgrep m. m. som er omhandlet i det foregående. Det er nemlig en kjensgjerning at det i den første tid i 1945 var politiet som do- minerte i fængslene og som skaltet og valgt som de ville med de vergeløse fanger.

Det er vanskelig å befri seg fra den oppfatning at politiet har hatt liten interesse av å etterforske for- holdene til bunns. Hvis dette var gjort — kan det vel ikke være tvil om at det ville være mulig, f. eks. på Møllergt. 19, å ha funnet ut hvem som hadde skutt den vergeløse fan- gen —».

ADRESSE: DEMAGOGENE.

Så meget forstår ennog jeg, at det er et handicap aldri å ha opp- levet den virkelige fattigdom som en rå og grå ubønnhørighet. Men —det er litt trettende med disse, som tar det som en personlig for- tjeneste at faren snøt seg med fing- rene.

se saker gamle kjente spørsmål: — Hvorfor hadde ikke kvinnene kom- met med sine klager over myndighe- tene tidligere?

Ny sensasjonell Harsem-bok utkommet:

«Rettsoppgjørets svarte flekker»

En flengende protest mot riksadvokat Aulies tendensiøse redegjørelse for Stortinget.

Boken er på 200 sider, koster kr. 10,— og kan bestilles hos P. Harsem, boks 23, Smestad. — Bestill den straks da opplaget er be- grenset.

ker. Tilsist får jeg hull på ham.

«Hvorfor? Jeg har alltid stått i Arbeiderpartiet, helt til 1940. Pro- grammet tiltalte meg som arbeider. Avskaffelse av militære, knebling av kapitalens makt, reduksjon av prestemakten, bedre lønn og mindre slit for oss arbeidere, 8 timers da- gen, 8 timers arbeide, 8 timer til hvile og 8 til å berike vår ånd. Og så ingen indirekte skatter. Og fri- het, likhet og borskap! Etter 1945 er dette blitt til militarisme, hele landet består jo bare av militær og politi. Prestenes og kirkens makt synes meg verre enn før og utsug- ingen likeså. Og vi alle er blitt sla- ver under storkapitalen og hele lan- det en husmannsplass. Og så dette med berikelse av ånden. Jeg vil ka- ste opp av alt dette der som ser- veres i aviser, ukeblar, bøker, kino og kringkasting. Det er lummert, det er ufriskt, det er sykdom, syk- dom alt sammen, sitrende nerver, angst og feber. Når jeg tenker på det som var — og når jeg tenker på de første kampårene. — Var de første programmakere og ledere vir- kelig idealister, eller var de beviste forførelse? Eller har forførelse tatt hånd om bevegelsen i tidens løp? — Nei, jeg stemmer ikke. Når jeg ikke kan stemme med mitt gamle parti, hva skal jeg så stemme på? Jeg er såpass gammel og ser så dår- lig, at jeg ikke ser synderlig for- skjell på partiene idag. Alle talemå- ter og all kuløkk forsvinner for meg under en lodden røyk av hyk- leriet. Jeg er glad for at jeg er gam- mel....».

Ja, der satt han med sine gammel- dagse lange barter og så ful ut. — Han gikk den lange vei til valgloka- let og demonstrerte ved ikke å

stemme. Folk skulle se at han had- de tid, men ikke vilje.

Der kommer bonden Morten ut. Han tar opp snadden og skrever og røyker. Jada, med bondepartiet. Neivel, B-partiet hadde ikke inn- fridd stort av sine løfter. Krisefor- liket og det ja. Javisst var det galt nå, men uten bondepartiet hadde det sikkert vært ennå verre. Opp- rustningen og A-pakten måtte vi ha. Vår selvstendighet — skitt! Vi har vel aldri hatt noen selvstendig- het. Og vi kan likegodt være under Amerika, som under Danmark, Sve- rige, Tyskland eller England. Det er gode priser vi trenger.

Den unge anleggsarbeideren stem- te med høyre. Han vil ikke ha ny- norsk og annen tvang. Og når det så ikke gis noe bedre enn høyre —

Sivert som i mange år har vært B-partist stemmer nå A. Ja, det er klart, for det er ikke noe futt i B- partiet. Pratmakere! Det er A-par- tiet som har makten og fremtiden. Det hjelper ikke å støtte det som er på vikende front. Og A-partiet lager storindustri og mange arbei- dere som tjener så godt at de kan betale bondene gode priser. Det er hovedsaken. Tvang — ja, har vi ik- ke alltid hatt tvang. Det kan være det samme hvem tvangen kommer fra, fra høyre eller venstre, en el- ler flere. Bare vi kan klare oss så —

Det samme sier bonden Peder P. Pedersen som er gått fra venstre til A. Vi får så gode priser mot før, sier han og vil arbeiderne alt godt. Han har en sønn ved jernbanen og en ved anlegget. Men han er 60 og arbeider 16 timers dag, mens huse- ne hans forfaller. Før holdt han avi- ser, nå har han ingen. Men han er nyomvendt og er i den nyomventes glødende begeistring. Vi fikk ikke

Kyndig utdannet dame

søker partner med noe kapital eller eget hjem skikket til et moderne rekreasjonssted. — Skriv til TYRA BENTSEN, Mølagt. 21, Skien.

Distriktsagenter søkes

over hele Norge for salg av populære forbruksartikler til forretninger. Bl. m. «Øken- de inntekter nr. 320».

«Vi har fått nok»

Til nå er 1070 medlemmer av Folkepolitiket desertert.

E n 27 år gammel kvinnelig politi- inspektør kom på lørdag i for- rige uke sammen med syv mannlige kolleger inn i Berlins vest-sektor. De søkte om asyl.

Hun er den første kvinnelige folke- politiinspektør som er flyktet. Der- med er ialt 1070 medlemmer av Folke politiket desertert.

Flyktingene erklærte i likhet med andre som er kommet over til den vestlige sektor: «Vi har fått nok».

Kontordame

Rask og pålitelig dame til fak- tering og bokholderi får plass i Oslo. Bill. mrk. «Kolonial en gross nr. 310».

Flink pike

som vil lære barselspleie kan få plass nu. Gunda Lyngaas, Skien.

Hallo Oslo

Abonnemang og annonser kan ordnes hos Thorger Wiik Maridalsvei 205. Gi beskjed i tlf. nr. 41 45 64.

«8. Mai».

Selges

Nesten ny spinnerokk tilsalg. Telefon: Fetsund 3.

Privattimer

i matematikk og tysk. JØRGEN BAKKE, Josefinegt. 13, Oslo. Av- tale, telef. 46 44 99.

«8. Mai»

kronikk 2. november 1951

F. O. — —

Fra mann til mann

Valgdagen er sjelden lykkelig- gjort med godt vær. Men nå ligger fjorden blank og speiler skogliene som stråler i alle farger i gult og rødt og grønt. Været er strålende, det er 130 stemmeberettigede i vår lille krets, innhøstningen er gjort, tiden spennende og det norske fol- ket opplyst og interessert, så det blir nok folksomt på bygdeveien den valgets dag. Og så er 3 kandidater fra kretsen oppstilt på 2 lister.

Men bygdeveien som slynger seg under skogliene er tom for folk. En liten motorbåt dunker avsted langs stranden med 4 mennesker ombord. Det er fremmøtet fra kretsens veg- løse ende. Jo, der dukker en mann opp på veggen. Det er Sivert som skal stemme på arbeiderpartisten. Arbeiderparti — nå når det ikke heter at det arbeides, men sysles, så burde det vel hete sysselparti. — Nå, denne Sivert som haster så av- sted for å stemme med A-partiet, han stemte, før med B-partiet. Jeg kjenner ham og alle velgerne i kret- sen, deres håndtering og politiske farge, deres gamle og deres nye.

De går der og lukter på vær og på vind, når vinden den skifter, så skifter de sind.

Se, der kommer en mann og en kvinne, bonde Morten og hustru, de har en bra gård og er bondepar- tist. Deretter en yngre anleggsar- beider som er høyre. En stund etter kommer en enslig mann som går sakte. Han er en gammel anleggs- arbeider og har fra ungdommen av vært sosialist og stemt A. Alt i alt går altså 4 mennesker på veggen og 4 farer med båt. Men det er tidlig dags; ved valglokalet kan det like- vel bli livlig. Jeg går for å obser- vere.

Skolehuset — valglokalet — lig- ger der kommunalt rødt. Det kan oppfattes som en overdrivelse, men det er sant — og forbausende — at det er helt folketomt ved huset. Nei ikke helt. Den gamle anleggsarbei- deren Hans sitter på en benk med sine lange barter og ser ful ut. — Inne i lokalet sitter 3 myndige med lange blyanter over sine valglist- er og konvolutter, og akter på jer- dunken med sprek i. Dessuten er det 3 velgere inne. De på motorbå- ten står ennå ved båtstøen og snak- ker.

Men det er arbeiderpartikaren Hans på benken. «Skal du ikke inn å stemme?» «Nei», kort og avvisen- de. Nå, jeg kjenner fyren, han må- ertes glad eller sint for han snak-

Er De idag en tilfeldig leser av «8. Mai» så bli imorgen en fast abonnent.

8 M
 Ansvarlig presseansvarliges profesjonelle plikt til å fortelle sannheten

«La meg sikre freden»! ropte Churchill

Og det engelske folk ga ham makten

Hva vil han nå gjøre?

Hvis jeg fortsatt kommer til å delta i det offentlige liv i denne kritiske tid — er det fordi jeg — med rette eller urette — men ærlig — tror, jeg vil være i stand til å gi et viktig bidrag til å hindre den tredje verdenskrig — og til å bringe den varige verdensfred nærmere. Jeg ber dere, la meg få denne anledning. La meg sikre freden. Det er min bønn til dere — Jeg bør vinne!

Disse ord ropte Churchill utover et masse møte i Plymouth — torsdag i forrige uke. Og denne hans tale er blitt betegnet som en av de største han har holdt. De engelske aviser mener at det er den beste tale han har holdt på mange år. Den var båret opp av hans store personlighet - og hans retorikk var mesterlig.

Det var et oppgjør med Attlee's regjering, og det engelske folk hadde ventet seg denne talen. Den konsentrerte seg hovedsakelig om freden, og Churchill uttalte, at den kan og skal bevares!

Når vi nå kommer inn på Churchill's siste tale — så skjer det fordi, at våre lesere skal ha kjennskap til hva Churchill sa, nettopp på det tids da han pånytt så mulighetene for atter å bli den avgjørende mann i engelsk politikk.

Det engelske folk ga ham sin tillit — denne gang svor han ikke til djevelen — det var ikke nødvendig. Han hadde bedre kort for hånden — og han brukte dem. — Med utstrakte armer ropte han: «LA MEG SIKRE FREDEN —!» JEG BER DERE — LA MEG FÅ DENNE ANLEDNING. Nå har han fått den, og så får vi se.

Vi gjengir her et kort utdrag av talen:

Jeg ville tale vennlig med den frie verdens ledere .

— En tredje verdenskrig kan kun komme, hvis Sovjet-regjeringen kalkulerer eller miskalkulerer sine sjanser til seier —, og kaster seg over oss i et voldsomt angrep. Men det er derfor jeg ser trostefull på fremtiden. Hvis jeg var sovjetkommisær i Kreml, og satt og så på verdensscenen fra deres horisont, så tror jeg at jeg fikk lyst til å tale vennlig med den frie verdens ledere — for å høre om det ikke kunne gjøres noe — arrangeres noe slik at en kunne leve stille og rolig sammen i en ny generasjon.

En tredje verdenskrig vil ødelegge alt vi har bygget opp siden steinalderen.

Jeg er imidlertid ikke valgt som Sovjet-komisær, og heller ikke til noe annet embete. Men jeg kan ikke forstå at noen ledere i Sovjet-Russland eller i De forente stater eller her i Storbritannia eller Frankrike eller i Det forente Europa eller noe annet sted i verden overhode — kan tenke

USA vil kreve økt innsats i Koreakrigen

Blir alle medlemstater nødt til å sende soldater?

Etter hva det meldes vil Amerika under FN's generalforsamling som i neste måned tar til i Paris kreve at medlemstatene sender soldater til

seg, at deres interesser kan bedres ved at det blir utløst en serie av fryktelige eksplosjoner.

En tredje verdenskrig vil ikke bli noe korstog — eller små dramatiske kamper, slik som vi lærte i forrige århundrede. Nei, den vil bli massakre av menneskeliv — enten de er i uniform eller ikke — og alt dette vil skje ved hjelp av den perverterte vitenskaps skjulte krefter.

Vitenskapen som nå med den ene hånd tilbyr oss en gylden tidsalder — og med den andre dommedag over alt hva vi har bygget opp — millimeter etter millimeter siden steinalderen. — Kan avgjøre noe — men vi kan avgjøre det vesentlige.

Min tro står til mennesket — der ønsker fremskritt.

Jeg tror ikke at noen ønsker å bli kastet tilbake inn i mørke helvete ved hjelp av de fryktelige oppdagelser — som det menneskelige geni har skapt for oss.

La oss derfor en gang for alle gjøre oss klart — at disse krefter er vår tjener og ikke vår herre. Og la oss huske at vi har tre mål: Individets frihet i et velordnet samfunn, en verdensorganisasjon, som kan hindre blodige stridigheter mellom nasjonene. En organisasjon som bygger på lovens orden —. Og for oss — engelskmenn, som har spilt en så stor rolle i, hva jeg har kalt vår fineste time, for oss håper jeg, at vi fortsatt kan bli 50 millioner mennesker som kan leve på denne lille øya, og bevare den høyt fremskredne sivilisasjon, som vi har nådd.

Kolonienes tid

CHURCHILL.

Russerne behersker helt den polske forsvarsmakt

BARE RUSSISKE GENERALER I LEDENDE STILLINGER.

Marskalk Rokossovski importerer stadig russiske generaler til det polske forsvarsmakt. Dette skjer i all hemmelighet, men enkelte ganger blir dog utnevningene offentliggjort. Således ble det ved den polske armés fly-fest offentliggjort at den russiske general Ivan Turkiel var utnevnt til sjef for det polske flyvåpen. Etter de siste meldinger er alle ledende stillinger innen den polske forsvarsmakt besatt av russere. Den siste importliste inneholder navnene på 14 russiske generaler.

Iakttakere ved å meddele, at russerne behersker alt hva militære angår i Polen. Store russiske garnisoner er lagt til distrikter i Vest-Polen, som har overordentlig stor betydning for en start av lynkrig.

Norsk Presseforbund i søkelyset

Forbundets holdning overfor pressefolk, som har vært medlemmer av NS, undersøkes nå av en internasjonal presseorganisasjon

Det fremholdes at Forbundet har krenket pressefriheten og menneskerettighetene

Etter hva vi erfarer har Norsk Presseforbunds holdning overfor pressefolk som har vært medlemmer av Nasjonal Samling vakt så stor oppsikt i utlandet at krefter er satt

Kjent eldre Oslo-advokat med supernasjonale omgivelser underslår kr.300 000, bl. a. fra Det folkerettsstridige Erik T. Poulson-direktoratet for fiendtlig eiendom

Nå er det slutt med Englands verdensherredømme

England har tapt spillet, amerikanerne har vunnet, men ennå har russerne ikke sagt det siste ord, slik resonnerer grenseboerne ved den persisk-tyrkske grense.

Washingtons inngripen i det britisk persiske spørsmål betyr en ny epoke i USA politikk. Til august 1951 tok USA et nøytralt standpunkt til den britisk-persiske konflikt, men da London fremstilte den persiske nasjonalisme som en sovjet-russisk innspirert bevegelse, besluttet Washington å gripe inn. Dette er den offisielle årsak til den amerikanske innblanding, imidlertid er det nok andre interesser som har diktert USA til å vise seg på oljemarkedet.

Det er en offentlig hemmelighet at det i årevis har hersket en jernhard rivalisering mellom det amerikanske oljeselskap Standard Oil og det engelske Shell selskap, og nå ser det ut til at det amerikanske selskap til slutt trekker det lergste strået. — England blir skjovet ut og Amerika kommer inn.

Uten sverdslag gir England avkall på det som det mener er sitt. Det er slutten med det store England. Nå er det hevnen for 400 års verdstyranne begynner å vise seg i praksis.

Anmeldelsen dysset ned siden høsten 46

Aftenposten og Dagbladet gir slike celebre detaljer fra Oslo-beaumontens tumling med betrodde midler at kriminalsjef Franz von Kaltenborn ytrer seg i Morgenbladet . . .

Denne gullgruve for skrivende lektor og deilig sovemiddel for oss alle som heter Aftenposten, går nå Dagbladet en høy gang. Bladets store privatdetektiv og den gyselige kriminal- og landssvikskilddrer Fritjof Knutsen leverte bladet en knaller på første side for leden:

Etter det Aftenposten har bragt i erfaring, er en eldre kjent Oslo-advokat (som åpenbart ikke har gitt bidrag til Høyre, bemerk. ex auditorio) anmeldt for underslag av ca. 300,000 kr. Advokaten er for tiden syk. Han har ligget på Ullevold sykehus og er nå på hvilehjem for eldre. Såvidt Aftenposten som hermed mener å gi begrunnelsen for at mannen ikke er arrestert etter så forferdelige siktelsler fra bladets side.

Advokaten kan være glad han ikke var frontkjemper med bløtde amputasjon, for da hadde han åket rett inn som i 45. Men det kan vel også skylles at hans sønn er en stiv aktor som er kommet høyt på strå grunnet sine store bragder mot «forrederne» og er opptatt i selveste storoksens firma?

Aftenposten skriver: Allerede i 1946 ble advokaten misstentk for underslag av ca. 40,000 kr. Dette var penger som tilhørte Direktoratet for fiendtlig eiendom. Det så den gang ut til at advokaten ville ordne saken, og

den ble stilt i bero. Senere har det imidlertid vist seg at det ble nødvendig å foreta nye undersøkelser hos ham og de resulterte i en ny anmeldelse på ham for ca. 14 dager siden. Ved de nye undersøkelser som ble foretatt viste det seg at det forelå en rekke forhold som det var all grunn til å se nærmere på.

På grunn av beløpets størrelse og at det gjelder en h.r. advokat vil almenne hensyn tilsi at påtalemyndigheten fremmer denne sak, selvom det skulle bli stilt dekning for beløpet. Bladet nevner at han bl. a. skal ha underslått ca. 80,000 kr. som han forvaltet for en eldre fraskilt frue.

Den skjønnne juridiske patina som ligger over denne knaller leder tankene til vår gamle nidkjære aktor fra Hildischundersøkelsen, daværende politifullmektig Odd BEHGFALD, som etter saken utvandret fra von Kaltenborns domene, Oslo kriminalpolititil Aftenposten for å studere den store kriminalitet hos Oslo-beaumonten på nærmere hold. Hold fram som De stevner Bergfald og De vil bli hjemme i de supernasjonales jungel som Potemkin på sin amatørmessige måte beskrev til Deres store bestyrtelse i «8. Mai». God jakt. . . .

Men så driver ærgjerrigheten herr kriminalreporter Hagelund (?) i Dagbladet til død.

Han henvender seg til et herlig norsk institut som er bygget opp på systematisk tilsidesettelse av folkerettens regler om behandling av utlendingers eiendom, og som er ledet av en arrogant repr. for Oslobeaumonten, — en jurist som snart begynner å sove dårlig om nettene — h.r. advokat Erik T. POULSSON.

«— I forbindelse med denne anmeldelsen kan fortelles at Direktoratet for fiendtlig eiendom har et krav på 150,000 kr., forteller direktøren for denne institusjon, adv. E. Poulsson. Opprinnelig hadde advokaten underslått et større beløp. Noe av det opprinnelige beløpet er betalt inn, slik at det nå står 150,000 igjen. . . . Vi anmeldte forholdet høsten 1946. Bl. a.

Dorenteldt slår på

— Forts. fra side 1 —

i 1949 ble «Utrolig, men sant» av statsadvokaten i Oslo undergit granskning ved statsadvokat Lous. Etter en stor og omhyggelig granskning innberetter statsadvokat Lous til riksadvokaten, at han ikke fant noe grunnlag for å reise tiltale mot Harsem for det han hadde skrevet i «Utrolig, men sant».

Statsadvokat Lous skrev den 29. 10. 1949 som avslutning på granskning:

Blir alle medlemstater nødt til å sende soldater? Stiftelsen Norsk Okkupasjonshistorie, 2014

Etter hva det meldes vil Amerika under FN's generalforsamling som i neste måned tar til i Paris kreve at medlemstatene sender soldater til Korea.

John Hivkerson i det amerikanske utenriksdepartement sier, at det er urettferdig at Amerika nesten helt alene må bære den store byrden som Koreakrigen er blitt. Nå må alle som ønsker en demokratisk verden være med i den frie verdens kamp, sier han

Russiske sendemenn møtes i Paris

DE SKAL FA NYE DIREKTIVER.

De russiske sendemenn i Egypt, Israel, Syria, India, Pakistan, Persia og Tyrkia, skal ifølge hollandske kilder møtes i Paris neste måned. De skal sammen med eksperter fra Moskva diskutere den fremtidige russiske politikk i disse land.

Det opplyses videre, at den russiske ambassadør i Teheran, Satchikov, fortiden befinner seg i Moskva for å få nærmere instruksjoner.

Møtet i Paris skal ifølge de hollandske meldinger være i samband med FN's generalforsamling.

den høyt fremskredne sivilisasjon, som vi har nådd.

Kolonienes tid er forbi

Vårt arhundredes problem

Den hollandske forfatter A. den DOOLARDS har vært på Norges besøk og har under dette uttalt seg til Morgenbladet om dagens spørsmål. Da han ble spurt om de aktuelle problemer i Holland, sa han:

Etterkrigstiden har der som i så mange andre europeiske land vært preget av vårt ansente og vanskelige forhold til koloniene. Det ligger som en byrde på folket i Holland som i Belgia, Storbritannia og Frankrike. Her oppe kan dere prise dere lykkelige over at dere ikke har vært eller er noe koloniland.

Det er vanskelig for de europeiske land å resignere, men de må innse at kolonienes tid er ute, den hvite mann har ikke mer å vente seg i Asia og om noen år heller ikke i Afrika. Dette forhold mellom den hvite mann og de farvede raser er selve vårt århundres problem og det kan bare finne sin effektive løsning på det åndelige plan — enhver maktanvendelse vil uvegerlig gjøre vondt verre!

Etter hva vi erfarer har Norsk Presseforbunds holdning overfor pressefolk som har vært medlemmer av Nasjonal Samling vakt så stor oppsikt i utlandet, at krefter er satt i sving for å foreta nærmere undersøkelser om saken.

I internasjonale kretser har det vært antydning i denne forbindelse at Norsk Presseforbund gjør seg skyldig ikke bare i krenkelse av pressefriheten, men også av selve menneskerettighetene, idet disse som kjent forutsetter at individer ikke skal diskrimineres på grunn av sin politiske overbevisning.

Hvis de internasjonale undersøkelser som nå er i gang — og som sikkert også vil omfatte krav om en redegjørelse fra Norsk Presseforbunds side — fører til at man fastslår at slik diskriminering finner sted vil det være felt en moralsk dom over Norsk Presseforbund som en kulturinstitusjon vil ha tungt for å bære, — så meget desto mer som en overveiende del av Norsk Presseforbunds nåværende medlemmer selv arbeidet i pressen etter okkupasjonsmaktens direktiver under den annen verdenskrig, antagelig mot sin egen overbevisning.

Waffen SS rehabiliteres i Tyskland

Flere høyere offiserer innen SS har hatt konferanse med Kurt Schumacher

Endring i sosialdemokratenes holdning overfor nasjonalsosialismen

Privat til «8. Mai» fra Paris.

Paris-avisene har for noen dager siden offentliggjort et oppsiktvekkende telegram fra Bonn, hvori det heter:

«General i Waffen-SS Otto Kumm og flere andre høyere offiserer i Waffen-SS er mottatt av det sosialdemokratiske partis leder, Kurt Schumacher. Partiets styre har presisert i denne forbindelse at dette første møte vil bli fulgt av tallrike ytterligere møter som «skal forbedre Waffen-SS' fullstendige rehabilitering og gjøre det mulig for alle Waffen-SS folk å innordne seg i den demokratiske stat».

Ingen kommentarer er foreløpig knyttet til denne meddelelse, men i politiske kretser i Frankrike er man klar over at det i Vest-Tyskland holder på å foregå en gjennomgripende endring i de såkalte demokratiske

Odd Pedersen

Lege — Heimdal .

Til våre abonnenter

De som har fått anmodning om å betale kontingenten — fra oss eller en av våre representanter — bes ordne dette straks så vi unngår å stoppe avisen

«8. Mai»

partiers holdning overfor nasjonalsosialismen og det nasjonalsosialistiske partis formasjoner. Fra fremtredende sosialdemokratisk hold er antydning at det kommende Tyskland ikke kan klare seg uten de tidligere nasjonalsosialistenes aktive og velvillige medvirking. «Vi er klar over at man har gjort nasjonalsosialistene megen urett, og denne urett må gjøres god igjen i den utstrekning dette er mulig. Vi er nødt til det av hensyn til Tysklands fremtid».

H.r.dommer Schjelderup -

— Forts. fra side 1 —

stridt er en fremrakende jurist, som kan lese loven og tilbunns kjenner de prinsipper den bygger på.

Kan selvsyke personer overhodet skjette et dommerembete? Er den ytmykhet overfor dommerkallet som Thinn og Salomonsen eiet og utstrålte av hele sitt vesen, — er denne milde lydhørhet før rettens stemme og sakens egenart forsvunnet fra Høyesterett?

Eller er det noe av dette igjen på bunnen av BERGER? Eller hos andre? Etter sigende vrir noen dommere sig idag hvileløse på leiet ved tanken på rettssvik....

Uroen har nok holt sitt inntog hos Ferdinand Schjelderup. Har han i det siste ikke hatt selvsikkerhet nok til å berike norsk rettsliv med sine eiddommelige voteringer i Høyesterett, som f. eks. den saken mot frk. Aud Maggi Andersen. Den neste h.r.dommer som har stemt for dødsdom over en kvinne!

Når blir det fulle lys kastet over den store Ferdinand? F. eks. over hans virksomhet dengang da ofret for hans, Carl Fred. Holmboes og Fredrik Bloms vrede — generalkonsul Dietrich Hildisch skulle støtes ut i mørket, hvor han tilslutt døde — u-dømt men ribbet for alt....

Tenk når engang DEN tåke er forsvunnet, herr Schjelderup....

Exlex.

ing ved statsadvokat Lous. Etter en stor og omhyggelig granskning innberetter statsadvokat Lous til riksadvokaten, at han ikke fant noe grunnlag for å reise tiltale mot Harsem for det han hadde skrevet i «Utrolig, men sant».

Statsadvokat Lous skrev den 29. 10. 1949 som konklusjon følgende:

«Forøvrig har jeg ikke funnet at det er punkter i boken som det er grunn til å gå nærmere inn på eller hvor det kan være spørsmål om å reise noen tiltale».

L. J. Dorenfeldt er blitt karakterisert som en kampens mann, men det er ikke alltid bra å søke kamp bare for kampens skyld — men han om det. Han har i et opus på 15 sider lagt fram for offentligheten sin mening om vårt arbeide.

Vi for vår del tror at det beste ville være om Riksadvokaten og hans statsadvokat hadde fulgt den henstilling som Potemkin (Alex Lange) sluttet sin siste artikkel «Av generalkonsul Hilditsch saga III» med — og som dette blads redaktør er satt under tiltale for å ha tatt inn. Lange skrev:

«Istedenfor å granske, arrestere og sjikanere de menn og den avis som bringer disse sølsomme fakta til offentlighetens kunnskap, bør man nå på kriminalteknisk basis et terforske de menn og de institusjoner, som har ført an i tiltetgjørelsen — — —».

Som forsvarer for Harsem er oppnevnt o.r.sakfører Halfdan Fyhn, fru Hansson, Halbostad og Lange h.r.advokat Gunnar Eriksen og for Vikdal og Arntzen h.r.advokat Albert Wiesner.

Forberedes oppmarsjen mot Jugoslavia?

FÖRLYDENDER OM STORE RUSISKE FÖRSTERKNINGER I UNGARN.

Det katolske blad «Suedost Tagespost» meddeler, at de russiske styrker i Ungarn er blitt forsterket, og at det i Vest-Ungarn holdes store russisk-ungarske militærmanøvrer. Målet er å gjennomføre en russisk oppmarsj langs den jugoslaviske grense og sikre de russiske forbindelseslinjer til Østerrike.

Fra Burgenland meddeles, at de ungarske grensegendarmen utvider og utbygger grenseperringene langs den ungarsk-østerrikske grense. En har bygget en «dødsmur», bestående av to pigtrådssperringer — 2 meter fra hverandre med pigtrådsruller og kontaktminer i mellom, og hele området bak sperringene er «barbert». Den lokale befolkning er blitt evakuert til det indre av landet.

En regner med at russerne har omlag 110,000 soldater i Ungarn. Nye flyplasser er blitt anlagt, og store forråd av ammunisjon, drivstoff og andre forråd er blitt lagret. Under de store militærmanøvrerne i Szalnok-traktene deltok foruten russiske — også ungarske, tsjekkoslovakiske, bulgarske og rumenske styrker. Videre deltok partisanavdelinger og spesielle Tito-fiendtlige formasjoner.

for fiendtlig eiendom har et krav på 150,000 kr., forteller direktøren for denne institusjon, adv. E. Poulsson. Opprinnelig hadde advokaten underslått et større beløp. Noe av det opprinnelige beløpet er betalt inn, slik at det nå står 150,000 igjen..... Vi anmeldte forholdet høsten 1946. Bl. a. mente vi at advokaten hadde underslått 40,000 som var midler som under krigen tilhørte en tysker ved navn Müller. Han hadde mens han var i Norge plasert disse pengene i norske og utenlandske verdipapirer. Saken ble den gang etterforsket av politiet men påtalemyndigheten henla saken på grunn av bevisets stilling

Med denne advokats supernasjonale forbindelser innen ligaen var dette ikke det minste merkelig.

Kriminalsjefen i Oslo er kommet i sin stilling i og med at de besst kvalifiserte er blitt satt utenfor formeldelst en viss årsaks skyll. Dessuten har vi herr v. Kaltenborns sterke nasjonale holdning, mens han var fullmektig på Akers politikammer under okkupasjonens første del. Holdningens synlige utslag var et visst surmuleri som er medfødt. Han ynder å uttale seg til pressen. Gratis?

All den ovenfor siterte kriminalreportasje i Aftenposten og Dagbladet — kanskje av en tidligere underordnet som hadde valgt den bedre del, — gjorde ham bisk. — Hvorfor spør ikke disse noksaktene kriminalsjefen, tenkte Han. Frykter man ikke mitt tilknappede, kriminelle alvor lenger? Redselssfulle tanke....

Så begår Franz von Kaltenborn muligens sin lille ubesindighet. — Vi sier muligens.

Vi leser nemlig i Morgenbladet 27 oktober!: «Det foreligger ingen anmeldelse til politiet på den eldre Oslo advokaten som ifølge avismeldinger skal ha underslått ca. 300,000 kr. som han forvaltet for klienter, opplyser kriminalsjef Kaltenborn til Morgenbladet. Saken er for tiden til etterforskning, men det er foreløpig ikke fastslått at det foreligger noe straffbart forhold. Da advokaten er syk er han ennå ikke avhørt.

Det er mulig at kriminalsjefen får rett. Det er mulig at vi har foran oss her en av de garantert STRAFFRIE, eller et offer for Aftenpostens kriminalgenier!

POTEMKIN

Når det kgl. norske arbeiderparti jubler over at kommunistene er gått tilbake, tar dets dråbanter sel ren noe på forskudd. Man skal være oppmerksom på at kommunistene ikke stilte kandidater i på langt nær alle de kommuner hvor de hadde stemmer ved stortingsvalget i 1949, og allikevel viser oversikten at de har fått en prosentvis større del av stemmene nå enn i 1949. Det er tallet opp 94,713 st. for kommunistene og det betyr 6,20 pst. av samtlige stemmer mot 5,84 i 1949. Det må også regnes med at kommunistene har gitt Arbeiderpartiet sine stemmer i kommuner, hvor de selv ikke stilte lister og allikevel er Arbeiderpartiet gått tilbake til 42,84 pst. mot 45,69 i 1949.

Lært på gaten: De nye tømmerpriser vil ikke få noen innflytelse på brennevinsprisene. Disse er allerede på forhånd fastsatt som om det skulle dreie seg om første klasses toppmalt furu.

Boken som vil leve i norsk historie

er dr. jur. Gustav Smedals bok

«PATRIOTISME OG LANDSSVIK»

Den gir et tidsbillede av okkupasjonstidens Norge og av de politiske forfølgelser etter frigjøringen.

Den er det skarpeste angrep som er rettet mot oppgjøret, og myndighetene har ikke kunnet angripe den, fordi fremstillingen er helt korrekt.

For å få restopplaget brakt ut snarest er prisen nå nedsatt til kr. 8.— fritt tilsendt, og hvis minst fem eksemplarer bestilles samtidig, blir de portofritt tilsendt mot innsendelse av kr. 38.—

KARL SEELAND - OPPEGÅRD ST.